

10 procent minder winst bij gelijke omzet

Geopolitiek treft FrieslandCampina

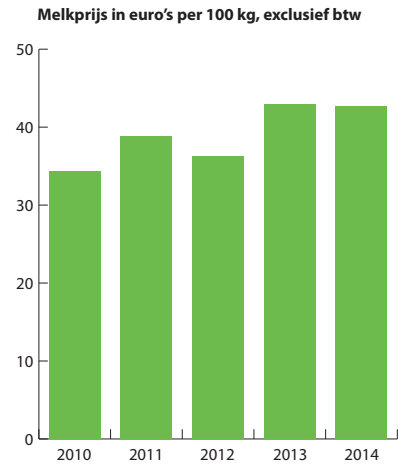
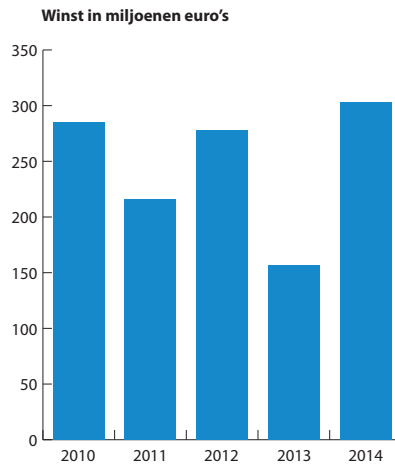
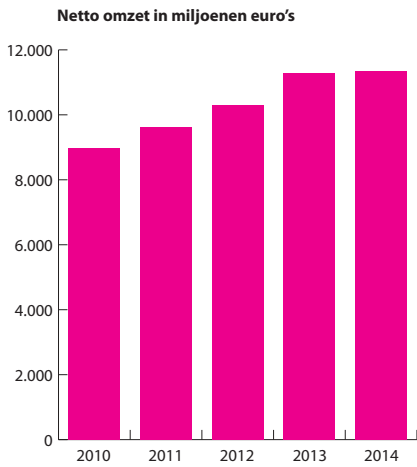
„Geopolitiek is back in business”, zei FrieslandCampina-topman Cees ‘t Hart eerder dit jaar in het Financieele Dagblad. Wat hij bedoelt, laat het jaarverslag 2014 van de zuivelcoöperatie zien. Politieke onrust in Rusland, het Midden-Oosten en Nigeria drukten de winst.

‘t Hart kenschetst het afgelopen jaar in het voorwoord van het jaarverslag als ‘dynamisch’. Geopolitieke spanningen, een boycot in Rusland, stagnerende groei in afzetmarkten in Afrika en Azië, en wisselkoerseffecten hebben gezorgd voor een lagere winst voor de zuivelcoöperatie. Toch spreekt ‘t Hart van een bevredigend resultaat. 2014 was ook een jaar van twee helften.

De eerste helft kenschetste zich door een hoge productie. Het bedrijf ontving meer melk dan het tot poeder kon verwerken. FrieslandCampina zette dus een groter deel om in melk en boter. De coöperatie was lang niet de enige; veel bedrijven gebruikten hun productiecapaciteit voor melkpoeder volledig. Daarnaast waren zuivelprijzen hoog, net als de wisselkoers van de euro. Dat maakte

producten duurder in lokale valuta en drukte de winst in euro's. En toen kwam de Russische boycot. ‘t Hart schat dat dat FrieslandCampina 80 miljoen euro omzet heeft gekost. 20 miljoen is directe schade: producten die niet in Rusland konden worden afgezet. Maar de indirecte schade door negatieve markteffecten is een veelvoud daarvan. Een derde van alle kaas die Europa

FrieslandCampina in cijfers

Bron: FrieslandCampina, jaarverslag 2014

exporteerde, ging naar Rusland. Het land voerde in 2013 257.000 ton kaas uit Europa in. Toen Rusland zijn grenzen sloot, moest al die melk ergens anders worden afgezet. Veel producenten hebben de melk omgezet in poeder en boter, met als gevolg dat de prijzen voor die producten op de wereldmarkt een duikeling maakten.

Het andere beeldbepalende element van de tweede helft van vorig jaar was China, die zich uit de markt terugtrok. In de eerste helft had dat land grote voorraden melkpoeder aangelegd. Meer dan consumenten afnamen. Toen in de tweede helft consumenten minder zuivel kochten, stopte China met de aankoop van nog meer zuivel en ging eerst zijn voorraden opmaken.

Verliezen

Hoge voorraden, een afnemende vraag en een importstop uit Rusland maakten dat de prijs voor zuivel sterk omlaag ging in de tweede helft van het jaar. Voor FrieslandCampina betekende dat een verlies. De melkwaarde van commodities als boter en melkpoeder daalde snel en kwam vanaf augustus onder de garantieprijs uit. FrieslandCampina verdiende minder aan deze producten dan het moest betalen voor de melk. De divisie Cheese, Butter & Milkpowder schreef dan ook fors verlies. Waar die divisie in 2013 nog 81 miljoen euro winst maakte, sloeg dat vorig jaar om naar 91 miljoen euro verlies.

De divisie Consumentenproducten EMEA (Europa, Midden-Oosten en Afrika) werd ook geraakt door de geopolitiek. Naast het verliezen van de Russische markt zag ze omzet in het Midden-Oosten teruglopen vanwege de onrust in Syrië en Irak. In Nigeria was de omzet ook lager vanwege de dreiging van Boko Haram en de angst voor ebola bij de bevolking. Daarnaast kampt de divisie met stagnerende of teruglopende markten in

West-Europa en in Griekenland. De totale omzet van de divisie daalde licht, maar de winst nam – op papier – just enorm toe, van 20 miljoen euro in 2013 naar 240 miljoen euro vorig jaar.

Maar dat cijfer is vertekend. In 2013 heeft FrieslandCampina een goodwill impairment van 200 miljoen euro genomen – het heeft dat bedrag aan goodwill afgeschreven. De operationele winst in 2013 was dus 220 miljoen euro. In 2014 was de divisie wel winstgevender, maar niet twaalf keer zoveel. Consumentenproducten Azië deed het beter. Hoge prijzen hebben het volume wel omlaag gebracht, maar de omzet is gestegen. En ondanks valutaverliezen steeg de winst ook, met 13,8 procent. China, Hong Kong en de Filipijnen blijven groeimarkten. De divisie Ingredients, ten slotte, zag de omzet ook dalen. Terwijl het aanbod voor producten met toegevoegde waarde toe is genomen, daalde de vraag. De divisie schreef daardoor een kwart minder winst.

Winst gedaald

Alle divisies bij elkaar genomen heeft FrieslandCampina een vrijwel gelijke omzet gehaald. Het bedrijfsresultaat is op papier daarentegen met bijna de helft toegenomen, van 313 miljoen euro in 2013 naar 489 miljoen euro vorig jaar. Maar dat percentage wordt fors vertekend door eenmalige boekingen. Naast de goodwill impairment die het resultaat over 2013 met 200 miljoen euro omlaag heeft gebracht, mocht het bedrijf in 2014 131 miljoen euro boekwinst noteren omdat het een ander pensioensysteem gaat hanteren. Filter je deze en andere eenmalige effecten eruit, dan komt de winst juist ruim 10 procent lager uit. De melkveehouders die lid van de coöperatie zijn, hebben hier weinig van gemerkt. De totale garantieprijs in 2014 was 39,38 euro

per 100 kio melk, en dat was 7 cent lager dan een jaar eerder. Als de prestatietoeslag, de ledenobligaties en de premies voor weidegang en bijzondere melkstromen worden meegerekend, kregen leden in 2014 een melkprijs van 42,70 euro, en dat was iets lager dan de 42,90 euro van 2013.

Optimistisch maar onzeker

't Hart is optimistisch over 2015. Hij verwacht dat de groeiende middenklasse in Azië en Afrika kan profiteren van economisch herstel en lage grondstofprijzen. Dit stuwt de vraag naar zuivelproducten. De goedkope euro geeft FrieslandCampina daarbij een voordelige concurrentiepositie. De coöperatie verwacht in deze markten vooral met kindervoeding te groeien. Daarnaast voorziet het bedrijf groei in ingrediënten en zuivel dranken. Maar hij ziet ook onzekerheden. De Russische markt schrijft hij af voor dit jaar. De sancties, die in augustus werden ingesteld, zouden een jaar duren, maar 't Hart ziet dat de spanningen tussen Rusland en het Westen die aan die sancties ten grondslag liggen, niet verminderen. Hij verwacht dan ook niet dat Rusland die sancties opheft. En zelfs al zou Rusland dat doen, dan zal het niet meteen weer op de markt komen. De Russische economie is ingestort en de roebel fors gedevalueerd. Europees voedsel is daardoor te duur geworden voor de gemiddelde Rus. Een andere onzekerheid is China. Het is moeilijk in te schatten wanneer dat land weer op de markt komt. En ten slotte verdwijnt het melkquotum dit jaar. Het aanbod van melk zal daardoor toenemen, maar 't Hart kan nog niet inschatten hoeveel dat aanbod dit jaar groeit en of de wereldmarktprijzen hierop reageren. „Maar prijzen zullen sterker gaan fluctueren“, stelt hij. „Onze leden zullen daarmee rekening moeten houden.“ ■